

STANOWISKO
Zarządu Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 10 września 2021 roku

w sprawie alokacji środków na instrument Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego 2021-2027, trybu wdrażania oraz systemu instytucjonalnego

Zwracamy się do Pana Ministra z apelem o zwiększenie planowanej alokacji na tzw. rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS), w przyszłym programie finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (EFMRiA), umożliwienie wykorzystania tych środków w ramach modelu wielofunduszowego oraz dyskusję nad sposobem wyboru strategii oraz wdrażania Priorytetu 3. przyszłego programu operacyjnego.

Z niepokojem przyjmujemy informację o planowanej przez resort alokacji środków na Priorytet 3. – Wkład w rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki oraz wsparcie dobrobytu społeczności nadbrzeżnych w latach 2021-2027 w wysokości **50 mln euro**, stanowiącej ok. **50% środków z okresu 2014-2020**. Tak radykalna redukcja środków oznacza realizację strategii o marginalnym wymiarze finansowym (nie zachowujących „masy krytycznej”) lub ograniczenie liczby wspartych grup a zatem pozbawienie tej formy możliwości rozwojowych dużej części obszarów zależnych od rybactwa.

Przyjmując fakt ograniczonego wymiaru finansowego programu, zwracamy uwagę że realizacja lokalnych strategii rozwoju przyczynia się do osiągnięcia założeń i celów programu jako całości, a korzyści i pozytywne efekty działalności lokalnych grup rybackich dostrzegane są nie tylko przez ostatecznych beneficjentów i środowisko rybaków ale również przez instytucję zarządzającą. Z tym większym sprzeciwem odnosimy się do zamiaru tak znaczącego ograniczenia środków finansowych i **wnosimy o alokowanie na Priorytet 3. środków odpowiadających alokacji obecnego okresu programowania.**

Apelujemy również do Pana Ministra o pozostawienie środków EFMRiA w ramach wspólnych regulacji dla instrumentu pn. *rozwój lokalny kierowany przez społeczność* i możliwości włączenia ich w realizację wielofunduszowych strategii. Jest to szczególnie istotne w kontekście rosnącej liczby samorządów województw decydujących się na włączenie środków finansowych Polityki Spójności w finansowanie lokalnych strategii rozwoju. Przyjęcie wyłącznie monofunduszowego modelu dla EFMRiA doprowadzi do sytuacji w której na wielu tożsamych obszarach wdrażane będą równoległe strategie: monofunduszowa (EFMRiA) i wielofunduszowa (EFRROW + Polityka Spójności). Nie znajduje to ani merytorycznego ani ekonomicznego (dublowanie struktur, kosztów opracowania strategii) uzasadnienia, a co najważniejsze uniemożliwia w pełni możliwości jakie stwarza mechanizm RLKS.

Za optymalne uznajemy dotychczasowe rozwiązanie, w którym – w zależności od specyfiki obszaru - możliwe było wykorzystanie środków „rybackich” zarówno w ramach mono- jak i wielofunduszowych strategii i **wnosimy o jego utrzymanie.**

Wyrażamy również sprzeciw wobec planowanej centralizacji wyboru strategii oraz pozbawienia samorządów województw funkcji instytucji pośredniczącej we wdrażaniu Priorytetu 3.

Podkreślić należy, że samorządy województw z powodzeniem uczestniczą we wdrażaniu Leader'a/RLKS w ramach PO RYBY począwszy od okresu 2007-2013, a oddziały Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nigdy nie były zaangażowane w ten mechanizm. Dodatkowo, fakt wdrażania programu „rybnego” jako takiego tylko przez niektóre oddziały ARiMR budzi dodatkowe obawy co do planowanego wymiaru terytorialnego Leader'a. Przyjęcie, że obsługą Lokalnych Grup Rybackich oraz beneficjentów z jednego regionu zajmować się będzie oddział ARiMR w innym województwie poddaje pod wątpliwość istotę najbardziej „lokalnego, bliskiego obywatelowi” mechanizmu.

Tak radykalna przebudowa ugruntowanego i sprawdzonego systemu instytucjonalnego zmierzająca do całkowitego wyeliminowania samorządów województw nie jest spotykana w żadnym innym programie. Prowadzi to do pytania o zasadność i intencje jej wprowadzenia, tym bardziej mając na uwadze konieczność wykonywania w dalszym ciągu zadań z perspektywy 2014-2020.

Zwracamy również uwagę, że – jak dowodzą prace nad następcą Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich - merytoryczny dialog pozwala wypracować kompromisowe rozwiązania, korzystane dla wszystkich interesariuszy, umożliwiające wykorzystanie wszystkich szans, zbudowanego potencjału i zgromadzonych doświadczeń, przez co gwarantujące sprawne i efektywne wydatkowanie środków.

Deklarując gotowość do aktywnego zaangażowania w prace nad przyszłą perspektywą finansową, wnioskujemy do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o utrzymanie dotychczasowego modelu wyboru strategii i systemu instytucjonalnego w Priorytecie 3. w ramach wspólnych regulacji dla instrumentu pn. *rozwój lokalny kierowany przez społeczność* oraz zabezpieczenie środków finansowych pozwalających na realizację strategii w całym kraju.

Olgierd Geblewicz

Prezes Zarządu
Związku Województw RP